

Presentació

La **secció monogràfica** del número 52 de *Quaderns del CAC* inclou tres articles. Tots aborden l'opinió pública com a eix central i ho fan des del present, des de les condicions actuals. El fenomen de la formació de l'opinió pública és clau per desenvolupar qualsevol teoria de la comunicació i, amb aquest monogràfic, esperem poder contribuir a obrir noves mirades i enfocaments.

Avui, l'opinió pública es nodreix d'un context global convuls en què conflueixen múltiples crisis i interessos: l'auge de nous moviments polítics i lluites socials provoca fortes batalles informatives on el que és emotiu se superposa al que és racional. Nous espais digitals, com les plataformes socials, serveixen sovint com a terreny fèrtil on es formen i s'expandeixen corrents de (des)informació i interpretació de la realitat. Resulta imprescindible debatre fins a quin punt aquests espais formen part de l'*esfera pública*, sobretot, si tenim en compte que estan travessats per interessos econòmics i polítics particulars, i per tecnologies com els sistemes d'intel·ligència artificial, el funcionament i els efectes dels quals són poc familiars per a la ciutadania.

Per afrontar una recerca que atengui tots els reptes que aquest context suposa, calen tant estudis basats en evidències empíriques, que permetin comprendre la situació actual i les transformacions constants, com revisions crítiques de les teories sobre la formació de l'opinió pública, sobretot d'aquelles formulades en un món analògic i exclusivament presencial. En aquest monogràfic, hi hem pogut recollir iniciatives que responen a tots dos sentits.

El primer article, de **Marta Cambroner-Garrajosa** (UOC), s'endinsa en la reflexió teòrica. A "Amb Habermas i més enllà. El rol del que és digital i el que és afectiu en la formació d'opinió pública", Cambroner reflexiona sobre el concepte d'*esfera pública* de Jürgen Habermas, una figura clau en els estudis sobre opinió pública. Aquesta revisió crítica de les aportacions d'un dels intel·lectuals més influents del nostre temps és un material de gran valor tant per a aquelles persones que fa temps que treballen sobre aquestes qüestions com per als qui tenen el propòsit d'introduir-s'hi.

Les reflexions dels altres dos articles parteixen del treball empíric i aborden dos assumptes centrals en l'opinió pública del present, la igualtat de gènere i el canvi climàtic. **Marta Roqueta-Fernández** (UOC) publica "Influència de l'activisme feminista híbrid en la paritat de gènere als espais d'opinió dels mitjans catalans: el cas d'#OnSónLesDones". El text recull els resultats de l'anàlisi de diferents fonts (informes i contingut disponible al blog On són les dones, entrevistes amb activistes del grup i difusió de l'etiqueta a la xarxa social Twitter). El treball també s'endinsa en la influència del grup #OnSónLesDones (OSLD) en els mitjans de comunicació. **Javier Callejo** (UNED), a "L'ús dels mitjans de comunicació pel negacionisme gris a Espanya: acusant el missatger", ens endinsa en la idea de "cascada de dubtes". L'autor indica que la tendència ja no és tant negar el canvi climàtic en si, sinó reinterpretar-ne o posar-ne en dubte les característiques. Per exemple, quan "se situa com a vertebrador de les polítiques públiques i els seus pressupostos, se'n destaca el cost alt en clau de benestar social i creixement econòmic", adverteix Callejo.

Per la seva banda, tres articles configuren la **secció miscel·lània** d'aquest número i tots coincideixen a abordar qüestions de gènere. En primer lloc, **Anna Fonoll-Tassier** (URV), amb «Cartografia d'una "triple perifèria": mutacions i continuïtats en els motors del documental espanyol contemporani realitzat per dones», presenta un estudi sobre els aspectes que han afavorit l'increment recent de dones cineastes en el sector dels documentals a Espanya. Fonoll aborda l'auge del moviment feminista, la digitalització del sector audiovisual o la consolidació d'oferta formativa especialitzada com a potenciadors de la presència femenina en la producció i la circulació del documental. En segon lloc, «"Massa gai": masculinitats i homoerotisme a l'*slash fiction* de creadors de contingut de videojocs», d'**Ona Anglada-Pujol** (UPF), presenta una anàlisi crítica dels models de masculinitat reflectits en textos dels fans de dues parelles fictícies de creadors de contingut relacionat amb videojocs: Rubelangel (Rubius i Mangel) i Septiplier (Jacksepticeye i Markiplier).

I, tancant el número 52, el tercer article d'aquesta secció reflexiona sobre la professionalització de la figura de les creadores de mems d'internet a "De memera a creadora de contingut. Una aproximació etnogràfica amb Marina Listillas". L'autor, **Ezequiel Soriano Gómez** (USC), realitza un estudi etnogràfic del cas de l'administradora del compte d'Instagram @listillas. En l'entorn de les grans plataformes, la recerca para especial atenció a l'evolució de la manera de treballar d'aquesta memera i a les tensions entre les lògiques comunitària i comercial que la impulsen.

Amparo Huertas Bailén i Sara Suárez Gonzalo
Directores